

Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (druga izba)

z dnia 23 października 2017 r.*

Konkurencja – Porozumienia, decyzje i uzgodnione praktyki – Nadużycie pozycji dominującej – System selektywnej naprawy – Odmowa dostarczania przez producentów zegarków szwajcarskich części zamiennych zegarmistrzom prowadzącym niezależne zakłady naprawy zegarków – Rynek pierwotny i rynek posprzedażowy – Wylimitowanie wszelkiej skutecznej konkurencji – Decyzja w sprawie oddalenia skargi do Komisji

W sprawie T-712/14

Confédération européenne des associations d'horlogers-réparateurs (CEAHR), z siedzibą w Brukseli (Belgia), reprezentowana przez adwokatów: początkowo P. Mathijsena i P. Dyrberga, a następnie przez M. Sáncheza Rydelskiego i w końcu przez P. Benczka,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Europejskiej, reprezentowanej początkowo przez F. Ronkesa Agerbeeka, M. Farleya i C. Urracę Cavedesa, a następnie przez A. Dawesa, T. Ronkesa Agerbeeka i J. Norris-Usher, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

popieranej przez:

LVMH Moët Hennessy-Louis Vuitton SA, z siedzibą w Paryżu (Francja), reprezentowaną przez adwokat C. Froitzheim i R. Subiotta, QC,

przez

Rolux, SA, z siedzibą w Genewie (Szwajcaria), reprezentowaną przez adwokata M. Arauja Boyda,

oraz przez

The Swatch Group SA, z siedzibą w Neuchâtel (Szwajcaria), reprezentowaną przez adwokatów: początkowo A. Israela i M. Jakobsa, a następnie przez A. Israela i J. Langa,

interwenienci,

mającej za przedmiot opartą na art. 263 TFUE skargę o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji C(2014) 5462 final z dnia 29 lipca 2014 r., w której Komisja oddaliła skargę złożoną przez skarżącą dotyczącą podnoszonych naruszeń art. 101 i 102 TFUE (sprawa AT.39097 – Naprawa zegarków),

* Język postępowania: angielski.

SĄD (druga izba),

w składzie: M. Prek, prezes, E. Buttigieg i B. Berke (sprawozdawca), sędziowie,

sekretarz: C. Heeren, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 10 lutego 2017 r.,
wydaje następujący

Wyrok

Okoliczności powstania sporu i zaskarżona decyzja

Postępowanie administracyjne

- 1 Skarżąca, Confédération européenne des associations d’horlogers-réparateurs (CEAHR), jest stowarzyszeniem o celu niezarobkowym, do którego należy dziewięć stowarzyszeń krajowych z ośmiu państw członkowskich reprezentujących interesy zegarmistrzów prowadzących niezależne zakłady naprawy zegarków.
- 2 W dniu 20 lipca 2004 r. skarżąca złożyła skargę do Komisji Wspólnot Europejskich na The Swatch Group SA, Richemont International SA, LVMH Moët Hennessy-Louis Vuitton SA, Rolex, SA, Manufacture des montres Rolex SA, Société anonyme de la Manufacture d’horlogerie Audemars Piguet & Cie i Patek Philippe SA Manufacture d’Horlogerie (zwanym dalej „producentami zegarków szwajcarskich”), wskazując na istnienie porozumienia lub uzgodnionej praktyki między nimi i donosząc o nadużywaniu pozycji dominującej, wynikającym z odmowy tych producentów dalszego dostarczania części zamiennych zegarmistrzom prowadzącym niezależne zakłady.
- 3 W dniu 10 lipca 2008 r. Komisja przyjęła decyzję C(2008) 3600 (sprawa COMP/E-1/39.097 – Naprawa zegarków), w której oddaliła skargę CEAHR, wskazując na brak interesu Unii Europejskiej wystarczającego do dalszego prowadzenia dochodzenia w sprawie zarzucanych naruszeń.
- 4 W dniu 15 grudnia 2010 r. Sąd stwierdził nieważność tej decyzji Komisji oddalającej skargę. Orzekł on, że Komisja naruszyła swój obowiązek uwzględnienia wszystkich istotnych okoliczności faktycznych i prawnych oraz uważnego zbadania wszystkich tych okoliczności podanych do jej wiadomości przez stronę skarżącą, że w niewystarczającym stopniu uzasadniła swoje twierdzenie, zgodnie z którym skarga dotyczyła ponadto segmentu rynku o ograniczonym rozmiarze, a więc posiadającego również ograniczone znaczenie gospodarcze, oraz że popełniła oczywisty błąd w ocenie, uznając, iż rynek usług naprawczych oraz przeglądowych zegarków nie stanowi odrębnego rynku właściwego, lecz należy go analizować łącznie z rynkiem zegarków luksusowych lub prestiżowych. W konsekwencji uznał on, że naruszenia prawa popełnione przez Komisję mogły wpłynąć na jej ocenę dotyczącą istnienia interesu Unii wystarczającego do dalszego badania skargi (wyrok z dnia 15 grudnia 2010 r., CEAHR/Komisja, T-427/08, EU:T:2010:517, pkt 33–43, 76–119 i 157–178).
- 5 W wyniku tego wyroku Komisja wszczęła w dniu 1 sierpnia 2011 r. postępowanie przeciwko producentom zegarków szwajcarskich na podstawie art. 7 rozporządzenia Komisji (WE) nr 773/2004 z dnia 7 kwietnia 2004 r. odnoszącego się do prowadzenia przez Komisję postępowań zgodnie z art. [101 i 102 TFUE] (Dz.U. 2004, L 123, s. 18 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 8, t. 3, s. 81). W dniu 29 lipca 2013 r. Komisja zakomunikowała skarżącej, przy okazji spotkania w przedmiocie stanu sprawy, swoje wstępne stanowisko dotyczące skargi. Po przeprowadzeniu badania postanowiła ona nie kontynuować prowadzonego dochodzenia.

- 6 Pismem z dnia 3 września 2013 r. poinformowała ona formalnie skarżącą o swoim zamiarze oddalenia skargi.
- 7 Pismem z dnia 27 września 2013 r. skarżąca przekazała Komisji swoje uwagi w przedmiocie oddalenia skargi. Utrzymywała ona, że odmowa producentów zegarków szwajcarskich dostarczania części zamiennych stanowi naruszenie art. 101 i 102 TFUE.
- 8 Po otrzymaniu, odpowiednio w dniach 16 września, 18 i 19 listopada 2013 r., uwag Richemont, Rolex i The Swatch Group oraz po przekazaniu skarżącej tych uwag i dokumentów innych niż poufne, na których oparła ona swoją ocenę, Komisja poinformowała skarżącą na spotkaniu dotyczącym stanu sprawy, które odbyło się w dniach 16 stycznia i 5 marca 2014 r., że jej uwagi nie zawierały nowych istotnych dowodów mogących zmienić jej pierwotne stanowisko.
- 9 W dniu 29 lipca 2014 r. Komisja przyjęła decyzję C(2014) 5462 final w sprawie AT.39097 – Naprawa zegarków (zwaną dalej „zaskarżoną decyzją”) oddalającą skargę skarżącej ze względu na nieproporcjonalne nakłady, jakie byłyby konieczne dla przeprowadzenia bardziej wnikliwego dochodzenia w odniesieniu do niewielkiego prawdopodobieństwa stwierdzenia istnienia naruszenia art. 101 i 102 TFUE.

Zaskarżona decyzja

- 10 Komisja ograniczyła swoje dochodzenie do zegarków, które, ze względów gospodarczych i technicznych, warto było naprawiać i dokonywać ich przeglądów, a więc do zegarków sprzedawanych za cenę przekraczającą 1000 EUR (zwanymi dalej „zegarkami prestiżowymi”).
- 11 Na wstępie Komisja przypomniała konkurencyjny charakter rynku produkcji zegarków prestiżowych.
- 12 Funkcjonowanie usług naprawczych oraz przeglądowych zostało opisane w motywach 65–73 zaskarżonej decyzji. W tym względzie Komisja wskazuje, że większość producentów zegarków szwajcarskich wprowadziła systemy selektywnej naprawy pozwalające zegarmistrzom prowadzącym niezależne zakłady na zostanie akredytowanymi zegarmistrzami pod warunkiem spełnienia kryteriów związanych z ich kształceniem, doświadczeniem i wyposażeniem oraz odpowiednim charakterem należących do nich lokali. Systemy te były wprowadzane stopniowo przez różnych producentów w różnych okresach, podczas gdy inni producenci nadal dostarczali części zamienne zegarmistrzom prowadzącym niezależne zakłady. Ponadto niektórzy producenci zegarków szwajcarskich, którzy wprowadzili takie systemy, nadal korzystali z usług zegarmistrzów prowadzących niezależne zakłady w przypadku starych zegarków. Akredytowani zegarmistrzowie mieli dostęp do części zamiennych i narzędzi przystosowanych do marki, a także do niezbędnych informacji technicznych. Nie mogli oni odsprzedawać części zamiennych nieakredytowanym zegarmistrzom i byli oni często również dystrybutorami tych zegarków oraz prowadzili serwis posprzedażowy. Producenci zegarków szwajcarskich wprowadzili również wewnętrzne sieci punktów naprawczych. Inwestycje niezbędne, aby zostać akredytowanym zegarmistrzem, zależały od marki i świadczonych usług naprawy, które mogą być podstawowe lub pełne, a więc wymagać demontażu napędu powodującego obracanie się wskazówek i działanie dodatkowych funkcji, a więc mechanizmu zegarka. W przypadku niektórych producentów zegarków szwajcarskich udział napraw dokonywanych przez akredytowanych zegarmistrzów jest bardzo znaczny. Co więcej, zegarki prestiżowe to często zegarki mechaniczne o bardziej złożonych mechanizmach, wymagających większej znajomości rzeczy niż mechanizmy kwarcowe.

Definicja rynku

- 13 Komisja zbadała w motywach 85–91 zaskarżonej decyzji rynek sprzedaży zegarków prestiżowych (rynek pierwotny), rynek świadczenia usług naprawczych oraz przeglądowych tych zegarków i rynek dostawy części zamiennych (rynki wtórne), których zasięg geograficzny obejmuje Europejski Obszar Gospodarczy (EOG). Uznała ona, że rynek pierwotny i rynki wtórne to odrębne i różne rynki.
- 14 Co się tyczy usług naprawczych oraz przeglądowych, Komisja stwierdziła, że istniała niewielka zamienność między usługami naprawczymi poszczególnych marek, do tego stopnia, że można uznać, iż istnieją odrębne rynki dla każdej marki.
- 15 Jeśli chodzi o dostawy części zamiennych, stwierdziła ona, że istniała bardzo niewielka zamienność, biorąc pod uwagę, iż części nie były zazwyczaj zamienne pomiędzy markami oraz że, nawet jeśli były one zamienne, konsumenci woleli korzystać z oryginalnych części, aby nie obniżyć wartości zegarka. W odniesieniu do naprawy i przeglądów istniało więc wiele odrębnych rynków, z których każdy był powiązany z marką.

Ocena w świetle art. 102 TFUE

- 16 Komisja uznała, że nie można było wykluczyć, iż producenci zegarków szwajcarskich zajmują pozycję dominującą na rynkach naprawy i dostawy części zamiennych, ponieważ wejście na te rynki wymaga ze względu na ich cechy znacznych inwestycji.
- 17 Niemniej jednak, skoro producenci zegarków szwajcarskich wprowadzili systemy selektywnej naprawy pozwalające zegarmistrzom prowadzącym niezależne zakłady na zostanie akredytowanymi zegarmistrzami pod warunkiem spełnienia obiektywnych kryteriów, Komisja postanowiła, że, w odróżnieniu od przywołanych przez skarżącą wcześniejszych spraw, nie można uznać, iż zastrzegli oni rynki wtórne dla siebie samych, uniemożliwiając wejście niezależnych podmiotów na te rynki. Ponadto wyjaśniła ona, że taki system nie eliminuje skutecznej konkurencji, ponieważ jest ona nadal prowadzona między akredytowanymi zegarmistrzami, tym bardziej że mogą oni naprawiać zegarki różnych marek.
- 18 W braku występowania szczególnych okoliczności i ze względu na wprowadzenie systemu selektywnej naprawy opartego na kryteriach jakościowych odmowa dalszego dostarczania części zamiennych nie była więc, zdaniem Komisji, wystarczająca do stwierdzenia istnienia nadużycia. Co więcej, odmowa ta ma obiektywne uzasadnienie i można ją wyjaśnić dążeniem do zwiększenia produktywności, w szczególności utrzymaniem wizerunku marki i jakości produktów, zapobieganiem podrabianiu i wzrostem złożoności technicznej mechanicznych zegarków, które wymagają naprawy wysokiej jakości. Biorąc te względy pod uwagę, Komisja postanowiła, że prawdopodobieństwo stwierdzenia nadużycia pozycji dominującej w tej sprawie było ograniczone.

Ocena w świetle art. 101 TFUE

- 19 Co się tyczy istnienia porozumienia lub praktyk uzgodnionych zmierzających do ograniczenia konkurencji, Komisja stwierdziła w wyniku swojego dochodzenia, że systemy selektywnej naprawy nie zostały wprowadzone przez wszystkich producentów zegarków szwajcarskich w tym samym okresie. Niektórzy z nich zresztą nadal dostarczali części zamienne zegarmistrzom prowadzącym niezależne zakłady. Jej zdaniem nie można było zatem stwierdzić istnienia porozumienia lub praktyk uzgodnionych. Ponadto uznała ona ostatecznie, że fakt istnienia odrębnych rynków części zamiennych dla każdej marki czyniło bezużytecznym wprowadzanie uzgodnionej praktyki zmierzającej do zaprzestania dostawy tych części zegarmistrzom prowadzącym niezależne zakłady.

- 20 Jeśli chodzi o zgodność systemu selektywnej naprawy z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 330/2010 z dnia 20 kwietnia 2010 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 [TFUE] do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych (Dz.U. 2010, L 102, s. 1), Komisja wskazała, że jej dochodzenie nie doprowadziło do ustalenia, iż akredytowani zegarmistrze nie mogli swobodnie ustalać cen napraw, ponieważ umowy przewidywały jedynie ceny proponowane lub cenę maksymalną. Wyjaśniła ona także, że analiza omawianych umów nie pozwoliła również na wskazanie, że doszło do jednego z najpoważniejszych ograniczeń w rozumieniu tego rozporządzenia. W każdym razie, ponieważ producenci posiadają zwykle udział w rynku przekraczający 30% na rynkach wtórnych swojej marki, Komisja uznała, że omawiane rozporządzenie nie miało zastosowania.
- 21 Komisja zbadała następnie, czy systemy selektywnej naprawy spełniały wynikające z orzecznictwa kryteria wyłączające stosowanie art. 101 ust. 1 TFUE. W pierwszej kolejności uznała ona, że, ze względu na swój charakter, produkty wymagały wprowadzenia systemu selektywnej naprawy w celu zachowania jakości zegarków, zapewnienia ich optymalnego użytkowania, zapobieżenia podrabianiu i zachowania wizerunku marki oraz atmosfery ekskluzywności i prestiżu związanej z tymi luksusowymi produktami z punktu widzenia ich konsumentów. W drugiej kolejności uznała ona, że jej dochodzenie nie wykazało, iż wybór akredytowanych zegarmistrzów nie został przeprowadzony na podstawie obiektywnych kryteriów stosowanych w jednolity i niedyskryminacyjny sposób. W trzeciej kolejności uznała ona, że kryteria dotyczące kształcenia i doświadczenia zegarmistrzów, narzędzi, wyposażenia i zestawu części zamiennych do ich dyspozycji, służące do oceny ich zdolności do przeprowadzenia napraw w rozsądnym terminie, jakkolwiek różne w zależności od producenta, były jednak kryteriami jakościowymi i nie wykraczały poza to, co niezbędne dla zapewnienia realizacji celu systemu. Co więcej, jej dochodzenie wykazało, że akredytowani zegarmistrze nie byli zobowiązani umową do nienaprawiania zegarków innych marek, zaś znaczne inwestycje, jakie należało poczynić, nie mogły zostać uznane za sztuczną barierę wejścia na rynek i nie były nieproporcjonalne, ponieważ były uzasadnione celem jakości i nie było rzadkością, że zegarmistrze pracowali dla wielu marek.
- 22 W konsekwencji uznała ona, że było małe prawdopodobieństwo, iż te systemy objęte są zakresem stosowania art. 101 TFUE.
- 23 Co się tyczy zakazania akredytowanym zegarmistrzom dostarczania części zamiennych zegarmistrzom prowadzącym własne zakłady, przypomniała ona, że chodziło o element charakterystyczny dla systemów selektywnych, również pozostający poza zakresem stosowania art. 101 TFUE, który nie został uznany w rozporządzeniu nr 330/2010 za jedno z najpoważniejszych ograniczeń, w odróżnieniu od tego, co zostało przewidziane w przypadku sektora pojazdów silnikowych. Przeprowadzona przez skarżącą analogia do tego sektora nie ma więc znaczenia. Ten zakaz odsprzedaży również nie może więc, zdaniem Komisji, stanowić naruszenia art. 101 TFUE.
- 24 W konsekwencji Komisja postanowiła, że nawet w przypadku przeznaczenia dodatkowych zasobów na rozpatrzenie skargi szansa na stwierdzenie naruszenia reguł konkurencji była niewielka, a więc takie przeznaczenie byłoby nieproporcjonalne.

Postępowanie i żądania stron

- 25 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 7 października 2014 r. skarżąca wniosła niniejszą skargę.
- 26 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu odpowiednio w dniach 23 i 30 stycznia oraz w dniu 23 lutego 2015 r. interwenienci, The Swatch Group, LVMH Moët Hennessy-Louis Vuitton i Rolex, złożyli wnioski o dopuszczenie do niniejszego postępowania w charakterze interwenientów popierających żądania Komisji. Postanowieniem z dnia 21 kwietnia 2015 r. prezes dziewiątej izby Sądu dopuścił te spółki do sprawy w charakterze interwenientów.

- 27 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 31 marca 2015 r. Cousins Material House Ltd wniosła o dopuszczenie jej do niniejszego postępowania w charakterze interwenienta popierającego żądania skarżącej. Postanowieniem z dnia 11 listopada 2015 r. prezes dziewiątej izby Sądu oddalił wniosek Cousins Material House o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta.
- 28 Interwenienci przedstawili swoje uwagi w wyznaczonych terminach.
- 29 Postanowieniem prezesa Sądu niniejsza sprawa została przydzielona nowemu sędziemu sprawozdawcy, należącemu do drugiej izby.
- 30 Skarżąca wnosi do Sądu o:
- stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji;
  - obciążenie Komisji kosztami postępowania.
- 31 Komisja, popierana przez interwenientów, wnosi do Sądu o:
- oddalenie skargi;
  - obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

Co do prawa

- 32 Na poparcie skargi skarżąca podnosi w istocie sześć zarzutów. Zarzut pierwszy dotyczy błędu w ustaleniach dotyczących siły rynkowej producentów zegarków szwajcarskich. Zarzut drugi dotyczy błędu w ocenie istnienia nadużycia wynikającego z odmowy przez producentów zegarków szwajcarskich dostarczania części zamiennych zegarmistrzom prowadzącym niezależne zakłady. Zarzut trzeci dotyczy błędu w ocenie obiektywnie uzasadnionego charakteru systemu selektywnej naprawy i odmowy dostarczania części zamiennych. Zarzut czwarty dotyczy błędu w ocenie istnienia kartelu lub uzgodnionych praktyk. Zarzut piąty dotyczy naruszenia obowiązku uzasadnienia. Zarzut szósty dotyczy naruszenia zasady dobrej administracji.
- 33 Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 773/2004 nie przyznaje wnoszącemu skargę do Komisji prawa wymagania od niej ostatecznej decyzji co do istnienia lub nieistnienia zarzucanego naruszenia i nie zobowiązuje Komisji do prowadzenia postępowania w każdym przypadku do etapu ostatecznej decyzji (zob. podobnie wyroki: z dnia 19 września 2013 r., EFIM/Komisja, C-56/12 P, niepublikowany, EU:C:2013:575, pkt 57; z dnia 18 września 1992 r., Automec/Komisja, T-24/90, EU:T:1992:97, pkt 75; z dnia 30 maja 2013 r., Omnis Group/Komisja, T-74/11, niepublikowany, EU:T:2013:283, pkt 42).
- 34 Komisja, której w art. 105 ust. 1 TFUE powierzono misję czuwania nad stosowaniem zasad określonych w art. 101 i 102 TFUE, odpowiada za określenie i realizację wytycznych polityki konkurencji Unii. Aby należycie wypełnić to zadanie, Komisja jest uprawniona klasyfikować pod względem pierwszeństwa wnoszone do niej skargi i dysponuje ona w tym względzie uprawnieniami dyskrecyjnymi (zob. podobnie wyroki: z dnia 4 marca 1999 r., Ufex i in./Komisja, C-119/97 P, EU:C:1999:116, pkt 88, 89; z dnia 17 maja 2001 r., IECC/Komisja, C-449/98 P, EU:C:2001:275, pkt 36; z dnia 30 maja 2013 r., Omnis Group/Komisja, T-74/11, niepublikowany, EU:T:2013:283, pkt 43).

- 35 W przypadku gdy przy wykonywaniu tych uprawnień dyskrecjonalnych Komisja zdecyduje się przyznać różne priorytety złożonym do niej skargom, może nie tylko określić kolejność, w jakiej skargi będą rozpoznawane, ale także oddalić skargę z uwagi na brak interesu Unii wystarczającego, aby prowadzić dalsze badanie sprawy (zob. podobnie wyrok z dnia 15 grudnia 2010 r., CEAHR/Komisja, T-427/08, EU:T:2010:51, pkt 27 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 36 W ocenie tego, czy dalsze badanie sprawy leży w interesie Unii, Komisja powinna wziąć pod uwagę okoliczności faktyczne i prawne sprawy, w szczególności zaś te, które zostały jej przedstawione w złożonej do niej skardze. Musi ona w szczególności wyważyć znaczenie wpływu, jaki zarzucane naruszenie może wyrzucić na funkcjonowanie wspólnego rynku, prawdopodobieństwo jego ustalenia i zakres środków dochodzeniowych koniecznych do jak najlepszego wykonania jej zadania polegającego na zapewnieniu przestrzegania art. 101 i 102 TFUE (wyroki: z dnia 18 września 1992 r., Automec/Komisja, T-24/90, EU:T:1992:97, pkt 86; z dnia 15 grudnia 2010 r., CEAHR/Komisja, T-427/08, EU:T:2010:51, pkt 158).
- 37 W tym względzie przeprowadzana przez sąd Unii kontrola, jakiej poddane jest wykonywanie przez Komisję uprawnień dyskrecjonalnych powierzonych jej w zakresie rozpatrywania złożonych do niej skarg, nie może prowadzić do zastąpienia oceny interesu Unii dokonanej przez Komisję oceną sądu Unii (zob. podobnie wyroki: z dnia 15 grudnia 2010 r., CEAHR/Komisja, T-427/08, EU:T:2010:51, pkt 65; z dnia 11 lipca 2013 r., BVGD/Komisja, T-104/07 i T-339/08, niepublikowany, EU:T:2013:366, pkt 219).
- 38 Co więcej, ze względu na to, że ocena interesu Unii, który przedstawia złożona do Komisji skarga, jest wypadkową okoliczności każdej sprawy, nie należy ani ograniczać liczby kryteriów oceny, do których Komisja może się odnieść, ani odwrotnie, narzucać, by odwoływała się wyłącznie do niektórych kryteriów. Komisja może zatem przyznać priorytet jednemu kryterium w celu oceny interesu Unii (wyroki: z dnia 17 maja 2001 r., IECC/Komisja, C-450/98 P, EU:C:2001:276, pkt 58; z dnia 16 października 2013 r., Vivendi/Komisja, T-432/10, niepublikowany, EU:T:2013:538, pkt 25).
- 39 Ponadto dla postępowania w sprawie skargi do Komisji jest charakterystyczne, że ciężar dowodu zarzucanego naruszenia spoczywa na wnoszącym skargę. Podobnie w ramach skargi o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji oddalającej złożoną do niej skargę do skarżącego należy przedstawić sądom Unii argumentów i dowodów w celu wykazania niezgodności tej decyzji z prawem (wyrok z dnia 19 września 2013 r., EFIM/Komisja, C-56/12 P, niepublikowany, EU:C:2013:575, pkt 72, 73).
- 40 Z tego orzecznictwa wynika, że to nie do Sądu należy kwestionowanie tych elementów decyzji, które nie zostały skutecznie podważone przez skarżącą, ani uwzględnianie podnoszonych, lecz niepopartych dowodami argumentów.
- 41 Szerokie uprawnienia dyskrecjonalne, jakimi dysponuje Komisja, nie są jednak nieograniczone. Jest ona bowiem zobowiązana do uważnego zbadania wszystkich okoliczności faktycznych i prawnych, jakie zostały jej przedstawione przez wnoszących do niej skargę (wyroki: z dnia 4 marca 1999 r., Ufex i in./Komisja, C-119/97 P, EU:C:1999:116, pkt 86; z dnia 30 maja 2013 r., Omnis Group/Komisja, T-74/11, niepublikowany, EU:T:2013:283, pkt 46). Ponadto ograniczenie kontroli sądu Unii nie oznacza, że należy powstrzymać się od weryfikacji merytorycznej dokładności przytoczonego materiału dowodowego, jego ścisłości i spójności, a także od kontroli tego, czy te dowody stanowią zbiór istotnych danych, które należy wziąć pod uwagę w celu oceny złożonej sytuacji, i czy mogą one stanowić poparcie dla wniosków wyciągniętych na ich podstawie (wyroki: z dnia 17 września 2007 r., Microsoft/Komisja, T-201/04, EU:T:2007:289, pkt 89; z dnia 11 lipca 2013 r., BVGD/Komisja, T-104/07 i T-339/08, niepublikowany, EU:T:2013:366, pkt 220).
- 42 Podniesione zarzuty należy zbadać w świetle tych właśnie rozważań.

- 43 Należy przeanalizować w pierwszej kolejności zarzut trzeci dotyczący oczywistego błędu w ocenie obiektywnie uzasadnionego charakteru systemów selektywnej naprawy oraz odmowy dostarczania części zamiennych, w drugiej kolejności – zarzut drugi dotyczący oczywistego błędu w ocenie istnienia nadużycia wynikającego z odmowy przez producentów zegarków szwajcarskich dostarczania części zamiennych zegarmistrzom prowadzącym niezależne zakłady, w trzeciej kolejności – zarzut pierwszy dotyczący oczywistego błędu przy ustalaniu siły rynkowej producentów zegarków szwajcarskich, w czwartej kolejności – zarzut czwarty dotyczący istnienia kartelu lub uzgodnionych praktyk, w piątej kolejności – zarzut piąty dotyczący naruszenia obowiązku uzasadnienia i w szóstej kolejności – zarzut szósty dotyczący naruszenia zasady dobrej administracji.

W przedmiocie zarzutu trzeciego dotyczącego oczywistego błędu w ocenie obiektywnie uzasadnionego, niedyskryminacyjnego i proporcjonalnego charakteru systemów selektywnej naprawy i odmowy dostarczania części zamiennych

- 44 Podniesiony przez skarżącą zarzut trzeci dzieli się na dwie części. W pierwszej części skarżąca zarzuca Komisji popełnienie błędu w wykładni orzecznictwa poprzez uznanie, że system selektywnej dystrybucji, i, przez analogię, system selektywnej naprawy, nie jest objęty zakresem stosowania art. 101 ust. 1 TFUE, jeśli jest on obiektywnie uzasadniony, niedyskryminacyjny i proporcjonalny, podczas gdy system taki, aby nie wchodzić w zakres zastosowania tego postanowienia, nie może ponadto skutkować wyeliminowaniem wszelkiej konkurencji. W drugiej części tego zarzutu podnosi ona, że Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie, uznając, iż rozpatrywane systemy selektywnej naprawy były obiektywnie uzasadnione, niedyskryminacyjne i proporcjonalne.

- 45 Komisja wnosi o oddalenie tego zarzutu.

W przedmiocie części pierwszej zarzutu trzeciego, dotyczącej przesłanek zgodności selektywnego systemu z art. 101 ust. 1 TFUE

- 46 Skarżąca podważa dokonaną przez Komisję wykładnię, zgodnie z którą rozpatrywane systemy naprawy są zgodne z orzecznictwem dotyczącym art. 101 TFUE ze względu na to, że są one obiektywnie uzasadnione, niedyskryminacyjne i proporcjonalne. Jej zdaniem takie systemy są zgodne z tym artykułem tylko wówczas, gdy, poza spełnieniem tych warunków, nie skutkują one wyeliminowaniem wszelkiej konkurencji, a więc jeśli wprowadzone przez nie ograniczenia są równoważone przez inne czynniki konkurencji między produktami tej samej marki lub przez istnienie rzeczywistej konkurencji między różnymi markami, co nie ma miejsca w niniejszej sprawie. Dodaje ona, że kwestia zgodności systemów selektywnej dystrybucji nie ma znaczenia dla oceny zgodności systemów selektywnej naprawy, ponieważ rynek pierwotnych produktów jest różny od rynku usług naprawczych oraz przeglądowych.

- 47 Komisja kwestionuje tę argumentację.

- 48 W motywie 154 zaskarżonej decyzji Komisja wyjaśniła, że system selektywnej dystrybucji oparty na jakości jest ogólnie uważany za pozostający poza zakresem zastosowania art. 101 ust. 1 TFUE, ponieważ nie wywołuje on szkodliwych skutków dla konkurencji, jeśli tylko jest obiektywnie uzasadniony, niedyskryminacyjny i proporcjonalny. Następnie zastosowała ona te przesłanki do rozpatrywanych systemów selektywnej naprawy.

- 49 W tym względzie Trybunał orzekł, że istnienie zróżnicowanych kanałów dystrybucji dostosowanych do charakterystycznych cech różnych producentów i do potrzeb różnych kategorii konsumentów było uzasadnione w szczególności w sektorze trwałych dóbr konsumpcyjnych o wysokiej jakości i złożoności technicznej, w których relatywnie ograniczona liczba producentów, większych i mniejszych, oferuje zróżnicowaną gamę z łatwością wymiennych urządzeń, oraz że takie produkty

mogły w rzeczywistości wymagać serwisu sprzedażowego i posprzedażowego specjalnie przystosowanego do ich charakterystyki i powiązanego z ich dystrybucją (wyrok z dnia 22 października 1986 r., Metro/Komisja, 75/84, EU:C:1986:399, pkt 54).

- 50 Z odniesienia do specjalnie przystosowanego serwisu posprzedażowego wynika, że przesłanki pozwalające na ustalenie zgodności systemu selektywnej dystrybucji z art. 101 TFUE mogą również zostać wykorzystane do oceny tego, czy system selektywnej naprawy należący do serwisu posprzedażowego wywołuje szkodliwe dla konkurencji skutki. Kryteria dotyczące systemów selektywnej dystrybucji mogą więc mieć zastosowanie przez analogię do oceny rozpatrywanych systemów selektywnej naprawy.
- 51 Co się tyczy argumentu skarżącej, zgodnie z którym uznanie, że selektywny system jest obiektywnie uzasadniony, niedyskryminacyjny i proporcjonalny, zależy również od istnienia konkurencji między produktami i usługami różnych marek, która mogłaby zrekompensować wynikające z selektywnego systemu ograniczenia konkurencji między produktami tej samej marki, to wynika on z błędnej wykładni orzecznictwa.
- 52 Co się tyczy zaś porozumień, które ustanawiają system dystrybucji selektywnej, Trybunał stwierdził już, że takie porozumienia nieuchronnie oddziałują na konkurencję na rynku wewnętrznym (wyroki: z dnia 25 października 1983 r., AEG-Telefunken/Komisja, 107/82, EU:C:1983:293, pkt 33; z dnia 13 października 2011 r., Pierre Fabre Dermo-Cosmétique, C-439/09, EU:C:2011:649, pkt 39). Przyznał on jednak, że istnieją zasadne wymogi, takie jak utrzymanie wyspecjalizowanego handlu będącego w stanie dostarczyć szczególnego świadczenia w odniesieniu do produktów charakteryzujących się wysoką jakością i poziomem technicznym, które uzasadniają redukcję konkurencji ze względu na ceny na korzyść konkurencji ze względu na inne czynniki niż cena. Systemy dystrybucji selektywnej stanowią więc – z uwagi na zamierzony uzasadniony rezultat, który ma charakter sprzyjający poprawie konkurencji w zakresie, gdzie nie odbywa się ona wyłącznie ze względu na cenę – element konkurencji zgodny z art. 101 ust. 1 TFUE (wyroki: z dnia 25 października 1983 r., AEG-Telefunken/Komisja, 107/82, EU:C:1983:293, pkt 33; z dnia 13 października 2011 r., Pierre Fabre Dermo-Cosmétique, C-439/09, EU:C:2011:649, pkt 40).
- 53 Organizacja takiej sieci dystrybucji nie jest ponadto objęta zakazem ustanowionym w art. 101 ust. 1 TFUE, jeśli tylko wyboru podmiotów zajmujących się dalszą sprzedażą dokonuje się w oparciu o kryteria obiektywne o charakterze jakościowym, ustalone w sposób jednolity względem wszystkich podmiotów potencjalnie zajmujących się dalszą sprzedażą i stosowane w sposób niedyskryminacyjny, ponadto jeśli właściwości danego towaru wymagają takiej sieci dystrybucji dla zachowania jego jakości i zapewnienia jego odpowiedniego używania, i wreszcie jeśli zdefiniowane kryteria nie wykraczają poza to, co jest konieczne (wyroki: z dnia 25 października 1977 r., Metro SB-Großmärkte/Komisja, 26/76, EU:C:1977:167, pkt 20; z dnia 11 grudnia 1980 r., L'Oréal, 31/80, EU:C:1980:289, pkt 15, 16; z dnia 13 października 2011 r., Pierre Fabre Dermo-Cosmétique, C-439/09, EU:C:2011:649, pkt 41).
- 54 Natomiast z orzecznictwa nie wynika, że niezbędne jest zbadanie, czy te sieci dystrybucji nie skutkują wyeliminowaniem wszelkiej konkurencji. Jeśli bowiem ww. przesłanki są spełnione, to wystarczy to do uznania, że selektywny system jest elementem konkurencji zgodnym z art. 101 ust. 1 TFUE.
- 55 Komisja nie popełniła więc błędu, uznając, że system dystrybucji selektywnej oraz, przez analogię, system selektywnej naprawy, jest zgodny z art. 101 ust. 1 TFUE, jeśli tylko jest on obiektywnie uzasadniony, niedyskryminacyjny i proporcjonalny.

W przedmiocie części drugiej zarzutu trzeciego, dotyczącej oczywistego błędu w ocenie obiektywnie uzasadnionego, niedyskryminacyjnego i proporcjonalnego charakteru systemów selektywnej naprawy

56 Skarżąca uważa, że rozpatrywane systemy selektywnej naprawy są obiektywnie nieuzasadnione, dyskryminacyjne i nieproporcjonalne.

57 Komisja podważa tę argumentację.

– W przedmiocie pierwszego zastrzeżenia dotyczącego obiektywnie uzasadnionego charakteru systemów selektywnej naprawy

58 Skarżąca kwestionuje powody, dla których Komisja uznała, że rozpatrywane systemy selektywnej naprawy są obiektywnie uzasadnione. W szczególności twierdzi ona, że zegarki nie wykazują szczególnej złożoności, która uzasadniałaby wprowadzenie tych systemów, że zachowanie prestiżowego wizerunku nie może stanowić zgodnego z prawem celu dla ograniczenia konkurencji oraz że omawiane systemy nie mogą zwiększyć ochrony przed podrabianiem. Jej zdaniem okoliczność, że skarga do Komisji nie została rozpatrzona w zaskarżonej decyzji we właściwy sposób, wynika również z odpowiedzi udzielonej na jej argumenty dotyczące analogii z sektorem pojazdów silnikowych, w których producenci nie mogą utrudniać niezależnym mechanikom dostępu do części zamiennych.

59 Komisja wnosi o oddalenie tego zastrzeżenia.

60 W tym względzie Komisja uznała w motywie 133 zaskarżonej decyzji, że istniało prawdopodobieństwo, iż systemy te są uzasadnione celami przedstawionymi przez producentów zegarków szwajcarskich, mianowicie koniecznością uwzględnienia rozwoju złożoności modeli prestiżowych zegarków, utrzymaniem wizerunku marki, utrzymaniem usług naprawczych wysokiej i jednolitej jakości oraz zapobieganiem podrabianiu.

61 W pierwszej kolejności, jakkolwiek skarżąca twierdzi, że mechanizmy zegarków nie są złożone, to jednak nie przedstawia ona żadnego konkretnego dowodu na poparcie tego twierdzenia, który mógłby podważyć ustalenia Komisji w tym względzie. Jeśli chodzi o postawiony Komisji zarzut niezwrócenia się do rzeczoznawcy celem zbadania tej złożoności, wystarczy przypomnieć, że skoro Komisja nie ma obowiązku wypowiedzania się w przedmiocie istnienia lub nieistnienia naruszenia, to nie może ona być także zobowiązana do prowadzenia dochodzenia, ponieważ przedmiotem tego dochodzenia mogłoby być jedynie badanie dowodów dotyczących istnienia lub nieistnienia naruszenia, którego nie ma ona obowiązku stwierdzić (wyroki: z dnia 18 września 1992 r., *Automec/Komisja*, T-24/90, EU:T:1992:97, pkt 76; z dnia 16 października 2013 r., *Vivendi/Komisja*, T-432/10, niepublikowany, EU:T:2013:538, pkt 68). Nie można więc zarzucać jej niezwrócenia się do rzeczoznawcy.

62 W drugiej kolejności, jeśli chodzi o kwestionowanie istnienia wiarygodnego ryzyka podrobienia i niezbędnego charakteru systemu selektywnej naprawy dla wzmożenia ochrony przed tym ryzykiem, niczym nieoparte twierdzenia skarżącej również nie mogą podważyć ustaleń Komisji. Dotyczy to także twierdzeń skarżącej w przedmiocie zaangażowania zegarmistrzów prowadzących niezależne zakłady i ich sprzeciwu wobec praktyk podrabiania.

63 Z akt sprawy wynika bowiem, że producenci zegarków szwajcarskich potwierdzają występowanie ryzyka podrobienia prestiżowych zegarków i części zamiennych do nich oraz że zapobieganie podrabianiu jest jednym z celów, do których zmierza wprowadzenie systemów selektywnej naprawy. Skarżąca nie przedstawia żadnego dowodu, który mógłby wykazać, że nie istnieje ryzyko podrobienia oraz że kontrola dostarczania części zamiennych nie może być środkiem właściwym do ograniczenia podrabiania tych części.

- 64 W konsekwencji, za pomocą tych niczym niepopartych twierdzeń skarżącej nie można wykazać, że Komisja naruszyła granice swoich uprawnień dyskrejonalnych, uznając, iż wprowadzenie systemów selektywnej naprawy i odmowa dostarczania części zamiennych mogły być uzasadnione celem walki z podrabianiem.
- 65 W trzeciej kolejności, co się tyczy uzasadnienia systemów selektywnej naprawy celem utrzymania wizerunku marki prestiżowych zegarków, należy podkreślić, podobnie jak skarżąca, że Trybunał orzekł już, iż cel polegający na ochronie prestiżowego wizerunku nie powinien stanowić celu zasługującego na ochronę dla ograniczenia konkurencji i nie może tym samym stanowić uzasadnienia tego, że klauzula umowna służąca realizacji takiego celu nie podlega art. 101 ust. 1 TFUE (wyrok z dnia 13 października 2011 r., Pierre Fabre Dermo-Cosmétique, C-439/09, EU:C:2011:649, pkt 46).
- 66 Z wyroku tego wynika również, że jakkolwiek utrzymanie wizerunku marki nie może uzasadniać ograniczenia konkurencji poprzez wprowadzenie systemu selektywnej naprawy, to jednak cel polegający na zachowaniu jakości i zapewnieniu odpowiedniego użytkowania może sam w sobie uzasadnić takie ograniczenie. Trybunał uznał bowiem, że utrzymanie wyspecjalizowanego handlu będącego w stanie dostarczyć szczególnego świadczenia w odniesieniu do towarów charakteryzujących się wysoką jakością i poziomem technicznym jest zgodnym z prawem wymogiem oraz że organizacja sieci selektywnej dystrybucji zmierzającej do takiego celu nie jest objęta zakazem ustanowionym w art. 101 ust. 1 TFUE, jeśli wyboru podmiotów zajmujących się dalszą sprzedażą dokonuje się w oparciu o kryteria obiektywne o charakterze jakościowym, ustalone w sposób jednolity względem wszystkich podmiotów potencjalnie zajmujących się dalszą sprzedażą i stosowane w sposób niedyskryminacyjny, właściwości danego towaru wymagają dla zachowania jego jakości i zapewnienia jego odpowiedniego używania takiej sieci dystrybucji, i, wreszcie, zdefiniowane kryteria nie wykraczają poza to, co jest konieczne (zob. podobnie wyrok z dnia 13 października 2011 r., Pierre Fabre Dermo-Cosmétique, C-439/09, EU:C:2011:649, pkt 40, 41).
- 67 Skoro utrzymanie wizerunku marki nie jest jedynym celem uznanym przez Komisję za mogący uzasadnić wprowadzenie systemów selektywnej naprawy, zaś cel polegający na zachowaniu jakości i zapewnieniu odpowiedniego użytkowania zegarków może wystarczyć do uzasadnienia wprowadzenia takich systemów, to Komisja nie popełniła oczywistego błędu w ocenie, uznając, że istniało prawdopodobieństwo, iż odmowy rozpatrywanych dostaw są uzasadnione, jeśli wybór zegarmistrzów następuje na podstawie obiektywnych kryteriów jakościowych stosowanych w sposób niedyskryminacyjny i niewykraczających poza to co konieczne.
- 68 W czwartej kolejności, jeśli chodzi o krytykę skarżącej dotyczącą okoliczności, że Komisja nie uznała, iż na podstawie porównania z regułami stosowanymi w sektorze pojazdów silnikowych należy wyciągnąć wniosek, że systemy selektywnej naprawy wprowadzone przez producentów zegarków szwajcarskich nie są obiektywnie uzasadnione, nie można zarzucać tej instytucji niezastosowania tych reguł do sektora prestiżowych zegarków. Reguły stosowane do sektora pojazdów silnikowych nie mają bowiem zastosowania do zegarków. Ponadto, jak wynika z motywu 175 zaskarżonej decyzji, Komisja przedstawiła szereg dowodów pozwalających na odróżnienie sektora prestiżowych zegarków od sektora pojazdów silnikowych.
- 69 W szczególności wskazała ona, że sektor pojazdów jest regulowany szczególnym ustawodawstwem sektorowym, że części zamienne w tym sektorze mogą być sprzedawane bezpośrednio końcowym odbiorcom, że serwis posprzedażowy prestiżowych zegarków stanowi mniej rentowny rynek, niereprezentujący wysokiego udziału w całkowitych wydatkach konsumentów oraz że wprowadzenie w sektorze zegarmistrzowskim punktów naprawy bliskich konsumentom ma mniejsze znaczenie niż w sektorze samochodowym, ponieważ prestiżowe zegarki łatwiej jest wysłać do naprawy. W konsekwencji nie można zarzucać Komisji popełnienia oczywistego błędu w ocenie ze względu na to, iż uznała ona, że sektor prestiżowych zegarków może być traktowany w inny sposób niż zostało to przewidziane w ustawodawstwie mającym zastosowanie do sektora pojazdów silnikowych.

70 Komisja nie popełniła więc oczywistego błędu w ocenie, uznając, że prawdopodobne jest, iż rozpatrywane systemy selektywnej naprawy są uzasadnione koniecznością uwzględnienia rozwoju złożoności modeli prestiżowych zegarków, utrzymania usług naprawczych wysokiej i jednolitej jakości oraz zapobiegania podrabianiu.

– *W przedmiocie drugiego zastrzeżenia dotyczącego braku dyskryminacyjnego charakteru systemów selektywnej naprawy*

71 Jeśli chodzi o dyskryminacyjny charakter systemów selektywnej naprawy, skarżąca utrzymuje, że dostęp do tych systemów wymaga znacznych inwestycji, że wymogi dotyczące kwalifikacji i wyposażenia są zbyt wygórowane w odniesieniu do okoliczności, iż najbardziej złożone naprawy są dokonywane jedynie wyjątkowo oraz że zegarmistrze są zmuszeni do zastosowania się do warunków inwestycji specyficznych dla każdej marki.

72 Komisja wnosi o oddalenie tego zastrzeżenia.

73 W tym względzie wystarczy stwierdzić, że skoro wszystkie te elementy stanowią obiektywne kryteria mające związek z celem, do którego zmierzają systemy selektywnej naprawy, Komisja nie przekroczyła swoich uprawnień dyskrecyjnych, uznając, iż nie można za ich pomocą podważyć ich niedyskryminacyjnego charakteru. Wreszcie, skarżąca nie kwestionuje obiektywnego charakteru kryteriów wyboru do systemów naprawy.

74 W konsekwencji, za pomocą dowodów przedstawionych przez skarżącą nie można wykazać, że Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie, uznając, iż systemy selektywnej naprawy nie są dyskryminacyjne.

– *W przedmiocie trzeciego zastrzeżenia dotyczącego proporcjonalnego charakteru systemów selektywnej naprawy*

75 Co się tyczy proporcjonalnego charakteru systemów selektywnej naprawy, skarżąca podnosi, w celu wykazania nieproporcjonalnego charakteru rozpatrywanych systemów naprawy, argument braku złożoności starych lub prostych zegarków.

76 Komisja wnosi o oddalenie tego zastrzeżenia.

77 Skarżąca nie wyjaśnia, w jaki sposób poddanie naprawy starych lub prostszych zegarków tym samym wymogom, którym podlega naprawa zegarków nowszych, wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia zamierzonych celów. Ponadto z akt sprawy wynika, że systemy selektywnej naprawy obejmują zróżnicowany zakres wymogów i inwestycji w zależności od modeli zegarków i rodzajów naprawy, a więc różnice między modelami i poziomem oferowanych usług są uwzględnione.

78 W każdym razie skarżąca przyznała w toku postępowania administracyjnego, że krajowe stowarzyszenia zegarmistrzów prowadzących niezależne zakłady wymagały od swoich członków, aby inwestowali oni w kształcenie, narzędzia i zasób części zamiennych podobne do tych, które są wymagane przez producentów zegarków szwajcarskich, co potwierdza proporcjonalny charakter inwestycji, których realizacja jest warunkiem uczestnictwa w systemach selektywnej naprawy.

79 Ponadto Komisja słusznie stwierdziła, że rozpatrywane inwestycje są wspólne dla wielu marek, co podnosi ich rentowność. Co więcej, poczynione przez skarżącą w toku postępowania administracyjnego twierdzenie, zgodnie z którym liczba akredytowanych zegarmistrzów jest duża i rośnie, potwierdza to, że systemy nie wymagają zbyt dużych inwestycji, gdyż dostęp do nich nie jest szczególnie utrudniony.

- 80 Wreszcie argument skarżącej, zgodnie z którym rozpatrywane systemy selektywnej naprawy noszą znamiona stanowiących nadużycie praktyk wymienionych w art. 102 TFUE, nie może podważyć ich obiektywnie uzasadnionego charakteru, jeśli przeanalizowane powyżej kryteria zostały spełnione. Skarżąca nie może więc za jego pomocą wykazać oczywistego błędu Komisji.
- 81 Komisja nie popełniła zatem oczywistego błędu w ocenie, uznając, że nie było wykluczone, iż systemy selektywnej naprawy wprowadzone przez producentów zegarków szwajcarskich mogą być uzasadnione celem zachowania jakości towarów, ponieważ opierają się one na jakościowych kryteriach selekcji stosowanych w sposób niedyskryminacyjny oraz są one proporcjonalne.
- 82 W rezultacie zarzut trzeci jest bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu drugiego dotyczącego oczywistego błędu w ocenie istnienia nadużycia wynikającego z odmowy dalszego dostarczania części zamiennych

- 83 Podniesiony przez skarżącą zarzut drugi dzieli się na trzy części. Przede wszystkim jej zdaniem Komisja popełniła błąd, uznając, że odmowa dostaw przez przedsiębiorstwo znajdujące się w pozycji dominującej może stanowić nadużycie jedynie w określonych okolicznościach. Następnie Komisja popełniła błąd, wyciągając na podstawie zgodności z prawem rozpatrywanych systemów selektywnej naprawy na gruncie art. 101 TFUE wniosek o ich zgodności z prawem na gruncie art. 102 TFUE. Wreszcie Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie, uznając, że odmowy dalszego dostarczania części zamiennych nie wynikały z zamiaru producentów zegarków szwajcarskich zastrzeżenia dla siebie rynku, oraz że odmowy te nie mogły wyeliminować wszelkiej konkurencji.
- 84 Komisja wnosi o oddalenie tego zarzutu.

W przedmiocie części pierwszej zarzutu drugiego, dotyczącej błędu Komisji w określeniu kryteriów niezbędnych do ustalenia, że doszło do nadużycia

- 85 Skarżąca zarzuca Komisji uznanie, że odmowa dostawy może stanowić nadużycie w rozumieniu art. 102 TFUE tylko w sytuacji, gdy może ona wyeliminować wszelką konkurencję, oraz że sam brak obiektywnego uzasadnienia nie stanowi wystarczającego powodu dla ustalenia zachowania stanowiącego nadużycie zgodnie z art. 102 TFUE.
- 86 Komisja kwestionuje tę argumentację.
- 87 W tym względzie Trybunał i Sąd miały już sposobność przeprowadzenia oceny zgodności odmowy dostawy przez przedsiębiorstwo zajmujące pozycję dominującą z art. 102 TFUE w sytuacji istnienia rynku pierwotnego towarów, rynku usług naprawczych oraz przeglądowych tych towarów, a także rynku części zamiennych.
- 88 Ponadto zgodnie z orzecznictwem odmowa przez przedsiębiorstwo zajmujące dominującą pozycję na rynku danego towaru spełnienia zamówień złożonych przez dotychczasowego klienta stanowi nadużycie tej pozycji dominującej w rozumieniu art. 102 TFUE, jeżeli bez żadnego obiektywnego uzasadnienia zachowanie to może wyeliminować konkurencję ze strony partnera handlowego (zob. podobnie wyroki: z dnia 6 marca 1974 r., Istituto Chemioterapico Italiano i Commercial Solvents/Komisja, 6/73 i 7/73, EU:C:1974:18, pkt 25; z dnia 14 lutego 1978 r., United Brands i United Brands Continentaal/Komisja, 27/76, EU:C:1978:22, pkt 183).
- 89 W pkt 38 wyroku z dnia 26 listopada 1998 r., Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), Trybunał wskazał zresztą, że choć w wyrokach z dnia 6 marca 1974 r., Istituto Chemioterapico Italiano i Commercial Solvents/Komisja, (6/73 i 7/73, EU:C:1974:18), oraz z dnia 3 października 1985 r., CBEM (311/84,

EU:C:1985:394), orzekł on, iż fakt, że przedsiębiorstwo zajmujące pozycję dominującą na danym rynku odmówiło dostarczenia przedsiębiorstwu, z którym konkurowało na rynku sąsiadującym, odpowiednio surowców i usług niezbędnych do wykonywania przez nie działalności, stanowi nadużycie, wydał to rozstrzygnięcie w zakresie, w jakim rozpatrywane zachowanie może wyeliminować wszelką konkurencję ze strony tego przedsiębiorstwa (wyrok z dnia 17 września 2007 r., Microsoft/Komisja, T-201/04, EU:T:2007:289, pkt 326).

- 90 Tak więc, aby móc ustalić, że doszło do nadużycia w rozumieniu art. 102 TFUE, konieczne jest, aby odmowa dostawy rozpatrywanych towarów lub świadczenia danych usług była w stanie wyeliminować wszelką konkurencję na rynku ze strony nabywcy towarów lub usługobiorcy, aby odmowa ta nie była obiektywnie uzasadniona oraz aby te towary i usługi same w sobie były niezbędne do wykonywania przez zwracający się o nie podmiot prowadzonej przezeń działalności (zob. podobnie wyroki: z dnia 26 listopada 1998 r., Bronner, C-7/97, EU:C:1998:569, pkt 41; z dnia 9 września 2009 r., Clearstream/Komisja, T-301/04, EU:T:2009:317, pkt 147).
- 91 Komisja nie popełniła więc błędu, przypominając w motywach 105 i 106 zaskarżonej decyzji, że jedynie w określonych okolicznościach odmowa dostawy przez przedsiębiorstwo zajmujące pozycję dominującą może stanowić nadużycie w rozumieniu art. 102 TFUE. Aby można bowiem było stwierdzić nadużycie, musi istnieć ryzyko wyeliminowania wszelkiej skutecznej konkurencji. Z tego względu Komisja nie popełniła również błędu w ocenie, wyjaśniając, że sam brak obiektywnego uzasadnienia nie stanowi wystarczającej podstawy do stwierdzenia zachowania stanowiącego nadużycie w rozumieniu art. 102 TFUE.

W przedmiocie części drugiej zarzutu drugiego, dotyczącej błędu, jakiego miała dopuścić się Komisja w ocenie istnienia nadużycia w rozumieniu art. 102 TFUE w świetle orzecznictwa odnoszącego się do art. 101 TFUE

- 92 Skarżąca zarzuca Komisji oparcie wniosku o zgodności systemów naprawy i integralnie z nimi związanego zakazu dostawy części zamiennych poza systemem z art. 102 TFUE na zgodności tych systemów z orzecznictwem dotyczącym art. 101 TFUE.
- 93 Komisja kwestionuje tę argumentację.
- 94 Z orzecznictwa Trybunału wynika, że zastosowanie do porozumienia art. 101 TFUE nie przesądza o zastosowaniu art. 102 TFUE do zachowania stron tego samego porozumienia, w sytuacji gdy przesłanki zastosowania każdego postanowienia są spełnione, a w konsekwencji okoliczność, że podmioty gospodarcze w warunkach skutecznej konkurencji stosują praktykę dozwoloną zgodnie z art. 101 TFUE, nie oznacza, że stosowanie tej samej praktyki przez przedsiębiorstwo zajmujące pozycję dominującą nie mogłoby nigdy stanowić nadużycia tej pozycji (wyrok z dnia 16 marca 2000 r., Compagnie maritime belge transports i in./Komisja, C-395/96 P i C-396/96 P, EU:C:2000:132, pkt 130, 131). Z tego względu stwierdzenie zgodności zachowania z art. 101 TFUE nie oznacza co do zasady, że zachowanie to jest zgodne z art. 102 TFUE, ale wystarczy w tym celu zbadać, czy przesłanki zastosowania tego ostatniego postanowienia nie są spełnione.
- 95 W niniejszej sprawie w motywach 119, 122 i 128 zaskarżonej decyzji Komisja niewątpliwie odniosła się do zgodności rozpatrywanych systemów selektywnej naprawy z art. 101 ust. 1 TFUE, dokonując oceny, zgodnie z którą systemy te nie wywołują antykonkurencyjnych skutków, ponieważ są oparte na kryteriach jakościowych i spełniają warunki przewidziane w orzecznictwie dotyczącym art. 101 ust. 1 TFUE. Wykorzystała ona więc orzecznictwo dotyczące stosowania tego postanowienia w celu wykazania, że wprowadzenie rozpatrywanych systemów selektywnej naprawy nie mogło wyeliminować wszelkiej konkurencji, a więc – w celu oceny, czy ta przesłanka stosowania art. 102 TFUE jest spełniona.

96 Tymczasem, w sytuacji gdy systemy selektywnej naprawy lub dystrybucji nie wchodzą w zakres zastosowania art. 101 ust. 1 TFUE ze względu na to, że są uważane za elementy konkurencji z powodu spełnienia określonych warunków (zob. podobnie wyroki: z dnia 25 października 1983 r., AEG-Telefunken/Komisja, 107/82, EU:C:1983:293, pkt 33–35; z dnia 13 października 2011 r., Pierre Fabre Dermo-Cosmétique, C-439/09, EU:C:2011:649, pkt 40, 41; z dnia 27 lutego 1992 r., Vichy/Komisja, T-19/91, EU:T:1992:28, pkt 65), Komisja w ramach wykonywania szerokich uprawnień dyskrecjonalnych, jakie jej przysługują w zastosowaniu orzecznictwa przytoczonego w pkt 34 powyżej, mogła uznać, iż zgodność takich systemów z tym postanowieniem stanowi przesłankę, na podstawie której, w połączeniu z innymi dowodami, mogła ona ustalić, że jest mało prawdopodobne, iż skutkują one wyeliminowaniem wszelkiej konkurencji w rozumieniu orzecznictwa dotyczącego art. 102 TFUE.

97 W tym względzie należy wskazać, że poza odniesieniem do zgodności systemów naprawy lub dystrybucji z art. 101 ust. 1 TFUE Komisja oparła się również na innych dowodach, takich jak istnienie konkurencji między akredytowanymi zegarmistrzami na rozpatrywanym rynku (motyw 118) i otwarty charakter sieci selektywnej naprawy dla zegarmistrzów pragnących do niej dołączyć (motyw 123).

98 W tych okolicznościach Komisja nie popełniła błędu; opierając się przy ocenie prawdopodobieństwa tego, że rozpatrywane odmowy dostawy wywołają antykonkurencyjne skutki stanowiące nadużycie w rozumieniu art. 102 TFUE, w szczególności na warunkach przewidzianych w orzecznictwie dotyczącym art. 101 ust. 1 TFUE, służących do zweryfikowania, że systemy selektywnej dystrybucji lub naprawy nie wywołują ograniczenia konkurencji niezgodnego z tym postanowieniem, w szczególności z tego względu, iż oparła ona tę ocenę na innych okolicznościach faktycznych umożliwiających wykazanie braku ryzyka wyeliminowania wszelkiej skutecznej konkurencji.

W przedmiocie części trzeciej zarzutu drugiego, dotyczącej oczywistego błędu popełnionego przez Komisję przy dokonywaniu oceny zamiaru producentów zegarków szwajcarskich zastrzeżenia rynku dla siebie i przy dokonywaniu oceny ryzyka wyeliminowania wszelkiej skutecznej konkurencji

99 Zdaniem skarżącej Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie, czy doszło do nadużycia, ponieważ uwzględniła ona zamiar producentów zegarków szwajcarskich niezastrzegania rynku dla siebie i uznała, że rozpatrywane odmowy dostaw nie mogły wyeliminować wszelkiej konkurencji.

100 Komisja kwestionuje tę argumentację.

– W przedmiocie pierwszego zastrzeżenia dotyczącego uwzględnienia zamiaru producentów zegarków szwajcarskich

101 W ramach dokonywanej oceny zachowania przedsiębiorstwa zajmującego pozycję dominującą Komisja, zmierzając do określenia ewentualnego nadużycia takiej pozycji, jest zobowiązana do uwzględnienia wszystkich okoliczności faktycznych towarzyszących temu zachowaniu i mających znaczenie dla sprawy (zob. wyrok z dnia 19 kwietnia 2012 r., Tomra Systems i in./Komisja, C-549/10 P, EU:C:2012:221, pkt 18 i przytoczone tam orzecznictwo).

102 Z tego względu istnienie ewentualnego zamiaru antykonkurencyjnego stanowi tylko jedną z wielu okoliczności faktycznych, które mogą zostać uwzględnione przy ustalaniu, czy doszło do nadużycia pozycji dominującej (wyrok z dnia 19 kwietnia 2012 r., Tomra Systems i in./Komisja, C-549/10 P, EU:C:2012:221, pkt 20).

103 Komisja nie popełniła więc oczywistego błędu, uwzględniając okoliczność, że szwajcarscy producenci zegarków wyjaśnili, iż wprowadzili ich systemy selektywnej naprawy z powodów innych niż zamiar zastrzeżenia dla siebie rynków usług naprawczych oraz przeglądowych, ponieważ nie oparła ona uzasadnienia swojego wniosku o małym prawdopodobieństwie ustalenia, że doszło do naruszenia art. 102 TFUE wyłącznie na tym elemencie dotyczącym zamiaru.

– W przedmiocie drugiego zastrzeżenia dotyczącego oceny ryzyka, że odmowy dostarczania części zamiennych wyeliminują wszelką skuteczną konkurencję

104 Zdaniem skarżącej odmowy dostarczania części zamiennych zegarmistrzom prowadzącym niezależne zakłady mogą wyeliminować wszelką konkurencję na rozpatrywanych rynkach, ponieważ liczba akredytowanych zegarmistrzów jest bardzo ograniczona, a ich udziały w rynku są niezwykle ograniczone.

105 Komisja wnosi o oddalenie tego zastrzeżenia.

106 Co się tyczy kryterium wyeliminowania wszelkiej konkurencji, dla ustalenia naruszenia art. 102 TFUE nie jest konieczne wykazanie eliminacji wszelkiej konkurencji na rynku, ale ważne jest ustalenie, że z rozpatrywanymi odmowami wiąże się ryzyko wyeliminowania skutecznej konkurencji na rynku lub że taka konkurencja mogła być wskutek tych odmów wyeliminowana (wyroki: z dnia 17 września 2007 r., Microsoft/Komisja, T-201/04, EU:T:2007:289, pkt 563; z dnia 9 września 2009 r., Clearstream/Komisja, T-301/04, EU:T:2009:317, pkt 148).

107 W tym względzie w pierwszej kolejności Komisja stwierdziła w motywach 73, 110, 118 i 162 zaskarżonej decyzji, że na rynku usług naprawczych istniała konkurencja między akredytowanymi zegarmistrzami oraz między tymi zegarmistrzami a producentami zegarków szwajcarskich, ponieważ zostali oni wybrani na podstawie kryteriów jakościowych, zaś systemy selektywne były otwarte dla wszystkich zegarmistrzów prowadzących niezależne zakłady spełniających te kryteria i pragnących przyłączyć się do tych systemów.

108 Skoro z analizy cech rozpatrywanych systemów selektywnej naprawy przeprowadzonej w pkt 60–81 powyżej wynika, że można je uważać za elementy konkurencji nieobjęte zakresem zastosowania art. 101 ust. 1 TFUE, Komisja nie popełniła błędu, wyprowadzając z tego ustalenia oraz z innych ww. w pkt 107 elementów wniosek, iż prawdopodobieństwo, że wskutek ich wprowadzenia zostanie wyeliminowana wszelka skuteczna konkurencja, było niewielkie.

109 W drugiej kolejności bowiem Komisja wyjaśniła w motywie 122 zaskarżonej decyzji, że istnienie konkurencji wynikało również z tego, iż akredytowani zegarmistrzowie mogli przeprowadzać naprawy dla wielu marek. Ze względu na możliwość osiągnięcia korzyści skali, okoliczność, że akredytowani zegarmistrzowie mogą dokonywać napraw dla wielu marek, jest również elementem konkurencji na rynku usług naprawczych, co przyczynia się do wykazania, iż prawdopodobieństwo ustalenia, że zachodzi ryzyko wyeliminowania wszelkiej skutecznej konkurencji, jest niewielkie.

110 W trzeciej kolejności Komisja wskazała również w motywie 123 zaskarżonej decyzji, że w toku dochodzenia zegarmistrzowie prowadzący niezależne zakłady przyłączyli się do systemów selektywnej naprawy niektórych marek. Skarżąca nie twierdzi, ani nie dowodzi, że wszystkim zegarmistrzom prowadzącym niezależne zakłady, którzy spełniają kryteria, uniemożliwiono przyłączenie się do jednego lub wielu systemów selektywnej naprawy. Nie przedstawia ona zresztą dowodów mających potwierdzać, że zegarmistrzowie spełniający kryteria nie zostali przyjęci jako akredytowani zegarmistrzowie.

111 Biorąc pod uwagę wszystkie elementy przedstawione przez Komisję, wydaje się zatem, że uznała ona, nie dopuszczając się przy tym oczywistego błędu, iż ryzyko wyeliminowania wszelkiej skutecznej konkurencji było niewielkie. Biorąc bowiem po uwagę, jak funkcjonują rozpatrywane systemy

selektywnej naprawy, mamy do czynienia z konkurencją między akredytowanymi zegarmistrzami oraz między tymi zegarmistrzami a wewnętrznymi centrami napraw producentów. Ponadto inne elementy analizowane przez Komisję świadczą o tym, że cechy charakterystyczne rozpatrywanych systemów selektywnej naprawy pozwalają nowym podmiotom na wejście na rynek usług naprawczych, efektem czego istnieje potencjalna presja konkurencyjna mogąca świadczyć o tym, że przy funkcjonowaniu systemów napraw badanych w niniejszej sprawie brak jest ryzyka wyeliminowania wszelkiej skutecznej konkurencji.

- 112 W czwartej kolejności zmniejszenie liczby zegarmistrzów prowadzących niezależne zakłady, zrzeszonych w krajowym stowarzyszeniu zegarmistrzów prowadzących niezależne zakłady nie może samo w sobie świadczyć o wyeliminowaniu wszelkiej skutecznej konkurencji. Ponadto art. 101 TFUE ma na celu, na wzór innych przepisów prawa konkurencji, ochronę nie tylko bezpośrednich interesów konsumentów, lecz również struktury rynku i w ten sposób – konkurencji jako takiej (wyrok z dnia 19 marca 2015 r., *Dole Food i Dole Fresh Fruit Europe/Komisja*, C-286/13 P, EU:C:2015:184, pkt 125). Konieczność zachowania niezakłóconej konkurencji nie wiąże się więc z koniecznością ochrony istnienia zegarmistrzów prowadzących niezależne zakłady jako takich.
- 113 W piątej kolejności na podstawie przywołanego przez skarżącą cytatu z pisma z 2005 r. zawierającego wstępny wniosek Komisji, zgodnie z którym producenci zegarków szwajcarskich zmierzali do zastrzeżenia dla siebie rynków usług naprawczych oraz przeglądowych, nie można wykazać, że Komisja dopuściła się oczywistego błędu. Takiego wniosku nie można bowiem wyciągnąć na podstawie przywołanego przez skarżącą cytatu, w którym Komisja stwierdza jedynie, że do utrzymania wartości towaru jest konieczne, aby usługi posprzedażowe świadczone były albo przez samych producentów zegarków, albo w akredytowanych punktach naprawczych, a więc – przez przedsiębiorstwa trzecie. Ponadto, jak wskazuje Komisja, pismo to zawierało jedynie wstępne stanowisko, wyrażone przed stwierdzeniem przez Sąd nieważności pierwszego oddalenia przez Komisję wniesionej do niej skargi, po którym nastąpiło dodatkowe badanie rozpatrywanych rynków. W tych warunkach okoliczność, że ostateczne stanowisko Komisji nie odpowiada jej wstępnemu stanowisku, przy założeniu, że zostanie to wykazane, nie może skutkować wadliwością dokonanej przez tę instytucję oceny.
- 114 W szóstej kolejności, za pomocą podnoszonych przez skarżącą twierdzeń, zgodnie z którymi, z jednej strony, rynek części zamiennych i rynek usług naprawczych oraz przeglądowych rozrastają się, a, z drugiej strony, ceny usług naprawczych oraz przeglądowych przeprowadzanych przez producentów są znaczne, nie można podważyć dokonanej przez Komisję oceny prawdopodobieństwa istnienia nadużycia. Pojęcie nadużywania jest bowiem pojęciem obiektywnym odnoszącym się do zachowań przedsiębiorstwa zajmującego pozycję dominującą, które mogą wpłynąć na strukturę rynku, i nie zależy ono od obrotu na rozpatrywanym rynku (zob. podobnie wyrok z dnia 17 grudnia 2003 r., *British Airways/Komisja*, T-219/99, EU:T:2003:343, pkt 241). Wielkość danego rynku pozostaje więc bez wpływu na to, czy należy uznać dane zachowanie za nadużycie.
- 115 W siódmej kolejności, za pomocą argumentu skarżącej dotyczącego nieuwzględnienia przez Komisję kryteriów określonych przez nią samą w komunikacie zatytułowanym „Wytyczne w sprawie priorytetów, którymi Komisja będzie się kierować przy stosowaniu art. [102 TFUE] w odniesieniu do szkodliwych działań o charakterze praktyki wyłączającej, podejmowanych przez przedsiębiorstwa dominujące” (Dz.U. 2009, C 45, s. 7), również nie można wykazać, że Komisja popełniła oczywisty błąd. Zgodnie bowiem z tym komunikatem Komisja uważa odmowy dostaw za kwestię priorytetową po pierwsze, kiedy dotyczą one towaru lub usługi, które są obiektywnie niezbędne do skutecznego konkurowania na rynku niższego szczebla, po drugie, kiedy mogą doprowadzić do wyeliminowania konkurencji na rynku niższego szczebla i po trzecie, kiedy mogą szkodzić konsumentom. Skoro Komisja, nie dopuszczając się oczywistego błędu, uznała, że prawdopodobieństwo ustalenia, iż istnieje ryzyko wyeliminowania wszelkiej konkurencji, jest niewielkie, sprawa ta nie spełnia jednego z kumulatywnych kryteriów priorytetowego traktowania. Ponieważ jest niespełnione jedno z kryteriów, nie było konieczności przeprowadzania oceny zasadności argumentów podnoszonych przez skarżącą

w przedmiocie dwóch pozostałych kryteriów dotyczących obiektywnie niezbędnego charakteru części zamiennych dla możliwości funkcjonowania skutecznej konkurencji i szkody, jaką ponoszą konsumenci.

- 116 Komisja nie popełniła więc oczywistego błędu w ocenie, uznając, że prawdopodobieństwo ustalenia, iż istnieje ryzyko wyeliminowania wszelkiej skutecznej konkurencji, jest niewielkie.
- 117 Z tego względu Komisja nie popełniła oczywistego błędu w ocenie, uznając, że uznanie odmowy dalszego dostarczania części zamiennych za nadużycie jest mało prawdopodobne.
- 118 W rezultacie zarzut drugi jest bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu pierwszego dotyczącego błędu przy określaniu siły rynkowej producentów zegarków szwajcarskich

- 119 W ramach tego zarzutu skarżąca zarzuca Komisji w istocie stwierdzenie, że nie jest wykluczone, iż producenci zegarków szwajcarskich zajmują pozycję dominującą na rynku dostawy części zamiennych, podczas gdy zajmują oni pozycję monopolisty, nie biorąc jednak pod uwagę tego elementu przy dokonywaniu oceny prawdopodobieństwa istnienia nadużycia.
- 120 Komisja wnosi o oddalenie tego zarzutu.
- 121 W motywach 102 i 103 zaskarżonej decyzji Komisja uznała, że nie można wykluczyć, iż producenci zegarków szwajcarskich zajmują pozycję dominującą na rynkach usług naprawczych i dostaw części zamiennych, ponieważ wejście na te rynki, ze względu na ich cechy charakterystyczne wymaga poczynienia znacznych inwestycji.
- 122 W tym względzie z orzecznictwa wynika, że pozycja dominująca, o której mowa w art. 102 TFUE, dotyczy sytuacji, w której przedsiębiorstwo posiada siłę ekonomiczną, która daje mu możliwość stawiania na przeszkodzie utrzymaniu skutecznej konkurencji na rozpatrywanym rynku poprzez umożliwienie mu zachowywania się w sposób w znacznej mierze niezależny od jego konkurentów i klientów. Postanowienie to nie wprowadza żadnego różnicowania ani żadnego stopniowania pojęcia pozycji dominującej. Jeśli przedsiębiorstwo posiada siłę ekonomiczną, która zgodnie z art. 102 TFUE jest wymagana do stwierdzenia, że na określonym rynku przedsiębiorstwo to posiada pozycję dominującą, wówczas jego działania powinny być oceniane w świetle tego postanowienia. Niemniej jednak stopień siły rynkowej co do zasady ma raczej wpływ na zasięg skutków działań omawianego przedsiębiorstwa niż na wystąpienia nadużycia jako takiego (wyroki: z dnia 17 lutego 2011 r., TeliaSonera Sverige, C-52/09, EU:C:2011:83, pkt 79–81; z dnia 19 kwietnia 2012 r., Tomra Systems i in./Komisja, C-549/10 P, EU:C:2012:221, pkt 38, 39).
- 123 W zastosowaniu tego orzecznictwa kwestia, czy producenci zegarków szwajcarskich dysponują siłą rynkową większą niż siła brana pod uwagę przez Komisję, nie jest co do zasady pozbawiona znaczenia dla celów przeprowadzenia badania tego, czy zarzucane im zachowanie ma znamiona nadużycia.
- 124 Ponadto, skoro badanie zarzutu drugiego wykazało, że Komisja nie popełniła oczywistego błędu w ocenie, odrzucając możliwość, iż zachowanie zarzucane producentom zegarków szwajcarskich ma znamiona nadużycia, to wynika z tego siłą rzeczy, że zarzut pierwszy dotyczący błędu w określeniu siły rynkowej producentów zegarków szwajcarskich jest bezskuteczny.
- 125 W rezultacie zarzut pierwszy jest bezskuteczny.

W przedmiocie zarzutu czwartego dotyczącego oczywistego błędu w ocenie prawdopodobieństwa, że odmowy dostaw części zamiennych są rezultatem kartelu lub uzgodnionej praktyki

- 126 Skarżąca twierdzi, że Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie, uznając, iż jest mało prawdopodobne, że odmowy producentów zegarków szwajcarskich dalszego dostarczania części zamiennych są rezultatem kartelu lub uzgodnionej praktyki. Na poparcie tego twierdzenia podnosi ona w istocie trzy argumenty. Przede wszystkim producenci zegarków szwajcarskich mieli interes w zorganizowaniu takiej uzgodnionej praktyki. Następnie jedynym sposobem osiągnięcia przez nich celu w postaci zastrzeżenia dla siebie rynków usług naprawczych oraz przeglądowych było wspólne działanie. Wreszcie Komisja powinna była przeprowadzić obszerniejsze dochodzenie w tej kwestii, zapoznając się ze sprawozdaniami ze spotkań dwóch szwajcarskich stowarzyszeń handlowych, w których toku producenci zegarków szwajcarskich prowadzili dyskusję dotyczącą dostaw części zamiennych zegarmistrzom prowadzącym niezależne zakłady.
- 127 Zgodnie z orzecznictwem podejmowanie kolejnych decyzji o odmowie dostaw, jeśli przebiega w długim okresie, jak w niniejszej sprawie, pozwala na uznanie, że decyzje te nie są rezultatem funkcjonowania kartelu, lecz szeregiem następujących po sobie niezależnych decyzji handlowych (zob. podobnie wyrok z dnia 15 grudnia 2010 r., CEAHR/Komisja, T-427/08, EU:T:2010:51, pkt 131, 132).
- 128 W zaskarżonej decyzji Komisja uznała, że kolejne odmowy nie były wynikiem funkcjonowania kartelu, lecz szeregiem niezależnych decyzji handlowych podejmowanych przez producentów zegarków szwajcarskich, ponieważ decyzje te nie zostały podjęte w tym samym czasie ani w tym samym okresie, lecz stopniowo podczas relatywnie długiego okresu. Skarżąca nie podważa czasowego kontekstu wprowadzania systemów selektywnej naprawy i odmów dostaw. Przedstawia jednak zawierające odmowy pisma pochodzące z lat 1996, 2000 i 2002.
- 129 W konsekwencji, w braku dowodów świadczących o porozumieniu lub zмовie, Komisja nie popełniła oczywistego błędu w ocenie, uznając, że jest mało prawdopodobne, aby odmowy dostaw części zamiennych były wynikiem funkcjonowania kartelu lub uzgodnionej praktyki.
- 130 Co się tyczy argumentu, zgodnie z którym producenci zegarków szwajcarskich mieli ekonomiczny powód do zawierania porozumienia, który Komisja uznała, oraz argumentu, zgodnie z którym jedynym sposobem osiągnięcia przez tych producentów celu w postaci zastrzeżenia dla siebie rynków usług naprawczych oraz przeglądowych było wspólne działanie, należy stwierdzić, że są one oparte na niepopartych dowodami twierdzeniach i na zarzucanym dążeniu do celu, którego skarżąca nie wykazuje. Tak więc, w braku dowodów na zawarcie porozumienia lub zмовy, za pomocą tych argumentów nie można wykazać, że Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie.
- 131 Jeśli chodzi o okoliczność polegającą na tym, że Komisja powinna była przeprowadzić obszerniejsze dochodzenie, jak wynika z orzecznictwa przypomnianego w pkt 61 powyżej, skoro Komisja nie ma obowiązku wypowiedzenia się w przedmiocie istnienia lub nieistnienia naruszenia, nie może ona być zobowiązana do przeprowadzenia dochodzenia, ponieważ dochodzenie nie może mieć innego celu, jak zbadanie dowodów na istnienie lub nieistnienie naruszenia, którego nie ma ona obowiązku stwierdzić. Nie można jej więc zarzucać, że nie podjęła działań zmierzających do zapoznania się ze sprawozdaniami ze spotkań dwóch szwajcarskich stowarzyszeń handlowych.
- 132 W konsekwencji Komisja nie popełniła oczywistego błędu w ocenie, uznając, że jest mało prawdopodobne, aby odmowy producentów zegarków szwajcarskich dalszego dostarczania części zamiennych były wynikiem funkcjonowania kartelu lub uzgodnionej praktyki.
- 133 Zarzut czwarty jest więc bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu piątego dotyczącego naruszenia obowiązku uzasadnienia

- 134 Skarżąca twierdzi, że Komisja nie uzasadniła właściwie swojego wniosku dotyczącego odmowy rozpatrzenia jej skargi.
- 135 W tym względzie Komisja, w przypadku gdy odmawia dalszego badania skargi, jest związana obowiązkiem uzasadnienia. Instytucja ta ma obowiązek przedstawienia elementów stanu faktycznego, od których zależy umotywowanie decyzji, oraz rozważań prawnych, które ją doprowadziły do takiego rozstrzygnięcia, ponieważ uzasadnienie powinno być precyzyjne i szczegółowe na tyle, aby Sąd mógł przeprowadzić rzeczywistą kontrolę wykonywania przez Komisję jej uprawnień dyskrecyjnych w zakresie określania priorytetów (postanowienie z dnia 31 marca 2011 r., EMC Development/Komisja, C-367/10 P, niepublikowane, EU:C:2011:203, pkt 75; wyrok z dnia 21 stycznia 2015 r., easyJet Airline/Komisja, T-355/13, EU:T:2015:36, pkt 70).
- 136 W niniejszej sprawie wystarczy stwierdzić, że z zaskarżonej decyzji wynika, iż Komisja uznała, że prawdopodobieństwo ustalenia, iż doszło do naruszenia art. 102 TFUE, było ograniczone, biorąc pod uwagę brak ryzyka, iż odmowy dostaw części zamiennych i wprowadzenie systemów selektywnej naprawy wyeliminują wszelką skuteczną konkurencję. Ponadto uznała ona, że prawdopodobieństwo ustalenia, że doszło do naruszenia art. 101 TFUE było niewielkie ze względu na to, iż odmowy dostaw części zamiennych i wprowadzenie systemów selektywnej naprawy wynikały z niezależnych decyzji handlowych podejmowanych niejednocześnie. Co więcej, czego skarżąca nie kwestionuje, ustosunkowała się ona do wszystkich zastrzeżeń zawartych w złożonej do niej skardze.
- 137 W tych okolicznościach Komisja spełniła swój obowiązek uzasadnienia, przedstawiając w sposób jasny i jednoznaczny fakty i rozważania prawne, które doprowadziły ją do stwierdzenia, iż prawdopodobieństwo ustalenia istnienia naruszenia art. 101 i 102 TFUE było ograniczone. Biorąc pod uwagę, że te wyjaśnienia pozwalają Sądowi na wykonanie skutecznej kontroli tego, jak Komisja skorzystała w zaskarżonej decyzji z przysługujących jej szerokich uprawnień dyskrecyjnych, decyzja ta jest wystarczająco uzasadniona.
- 138 W rezultacie zarzut piąty jest bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu szóstego dotyczącego naruszenia zasady dobrej administracji

- 139 Zgodnie z art. 44 § 1 lit. c) regulaminu postępowania przed Sądem z dnia 2 maja 1991 r. skarga wszczynająca postępowanie winna zawierać zwięzłe przedstawienie podnoszonych zarzutów. Przedstawienie zarzutów, o którym mowa, winno być wystarczająco jasne i precyzyjne, aby umożliwić stronie pozwanej przygotowanie obrony, a Sądowi wydanie orzeczenia w przedmiocie skargi, w razie potrzeby, bez dodatkowych informacji na jej poparcie.
- 140 Skarga winna zatem wyjaśniać, na czym polega zarzut, na którym się opiera, a samo abstrakcyjne wskazanie tego zarzutu nie czyni zadość wymogom określonym w regulaminie postępowania przed Sądem z dnia 2 maja 1991 r. (wyrok z dnia 12 stycznia 1995 r., Viho/Komisja, T-102/92, EU:T:1995:3, pkt 68).
- 141 Skarżąca ogranicza się w skardze do stwierdzenia, że Komisja wyciągnęła swój wniosek po przeprowadzeniu postępowania, w którego toku zaniechała ona uważnego zbadania okoliczności faktycznych i prawnych podniesionych przez skarżącą z naruszeniem jej prawa do dobrej administracji, ale nie dodaje ona niczego więcej, na czym mogłaby ona poprzeć to twierdzenie.
- 142 Samo odniesienie się do zasady dobrej administracji nie może zostać uznane za wystarczające do spełnienia warunków jasności i precyzji przewidzianych w regulaminie postępowania z dnia 2 maja 1991 r.

143 Zarzut szósty jest zatem niedopuszczalny.

144 Skoro żaden z zarzutów przedstawionych przez skarżącą nie wykazuje, że Komisja naruszyła granice swoich uprawnień dyskrecyjnych, skarga nie jest zasadna.

W przedmiocie kosztów

145 Zgodnie z art. 134 § 1 regulaminu postępowania przed Sądem kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ skarżąca przegrała sprawę, należy obciążyć ją kosztami poniesionymi przez Komisję i interwenientów, zgodnie z ich żądaniami.

Z powyższych względów

SĄD (druga izba)

orzeka, co następuje:

1) Skarga zostaje oddalona.

2) Confédération européenne des associations d’horlogers-réparateurs (CEAHR) zostaje obciążona kosztami postępowania.

Prek

Buttigieg

Berke

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 23 października 2017 r.

Podpisy